

31 juli 2008

Statistisch Bulletin

no.

08

30

Jaargang

64

Verklaring van tekens

. = gegevens ontbreken
* = voorlopig cijfer
x = geheim
– = nihil
2007–2008 = 2007 tot en met 2008
2007/2008 = het gemiddelde over de jaren 2007 en 2008
2007/'08 = oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz.
beginnend in 2007 en eindigend in 2008

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

() Achter de titel is het nummer met de laatst gepubliceerde overeenkomstige tabel.

Inhoud

Inkomen en bestedingen

- Consumptieve bestedingen door huishoudens, mei 2008. pag. 3 en 4
- Consumentenconjunctuuronderzoek, juli 2008. pag. 5

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek **eind augustus 2008:**
Prinses Beatrixlaan 428 Henri Faasdreef 312
2273 XZ Voorburg 2492 JP Den Haag

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Internet

www.cbs.nl

Teletekst

Conjunctuur: pag. 506 en 507

ISSN: 0166-9680
0300108290 A-1

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2008
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Fors meer besteed aan duurzame goederen

Huishoudens hebben in mei 2,6 procent meer besteed aan goederen en diensten dan in mei 2007. De toename was vrijwel gelijk aan die in april. Consumenten kochten in mei vooral meer duurzame goederen, zoals kleding, schoenen, wasmachines, televisies en computers. De consumptiecijfers zijn gecorrigeerd voor veranderingen in de samenstelling van koopdagen en voor prijsveranderingen.

De bestedingen aan duurzame goederen waren 6,7 procent hoger dan in mei 2007. In maart en april waren de consumenten nog uiterst terughoudend met hun bestedingen aan deze conjunctuurgevoelige consumptiecategorie, met respectievelijk een afname van 3,5 en een toename van slechts 0,1 procent.

Vooral kleding en schoenen waren in mei zeer gewild. In maart en april werd aan deze artikelen nog aanzienlijk minder besteed dan een jaar eerder. Het grillige verloop van de aankopen hangt vermoedelijk samen met het weer in de afgelopen maanden. De mooie meimaand volgde op een wisselvallig voorjaar dat koud was voor de tijd van het jaar.

De consumptie van voedingsmiddelen, dranken en tabak was in mei nagenoeg gelijk aan die in mei 2007. De bestedingen aan diensten lagen 2,5 procent hoger, grotendeels als gevolg van de invoering van het eigen risico in de zorg, begin 2008. Huishoudens betalen hierdoor meer voor medische diensten dan voorheen.

I. Consumptieve bestedingen door huishoudens incl. instellingen zonder winstoogmerk werkzaam ten behoeve van huishoudens (IZWh) ¹⁾, waardemutaties (26)

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar											
	2007							2008				
	jaar	2e kw.	3e kw.	4e kw.	okt.	nov.	dec.	1e kw.	febr.	maart	april	mei
Voedings- en genotmiddelen	4,0	3,2	1,5	6,8	7,5	8,0	5,2	6,3	13,2	1,0	5,9	11,5
<i>Voedingsmiddelen</i>	4,0	3,7	0,9	6,4	6,8	8,0	4,9	6,5	13,2	1,9	5,3	11,3
Aardappelen, groenten en fruit	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vlees en vleeswaren	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vis	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zuivelproducten	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Brood, beschuit en broodproducten	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Overige voedingsmiddelen	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Genotmiddelen</i>	4,1	2,4	2,4	7,3	8,8	7,9	5,6	6,1	13,2	-0,5	7,0	12,0
Consumptie-ijs	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zoetwaren	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Dranken	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tabak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Duurzame consumptiegoederen	3,9	3,4	4,2	3,0	6,4	1,1	1,4	0,9	9,8	-7,9	3,2	7,0
Kleding en textiel	5,8	6,1	6,0	0,5	5,0	-2,8	-0,7	0,1	9,8	-10,4	-6,6	12,9
Lederwaren en schoeisel	-0,2	-2,1	1,2	-4,7	-4,2	-7,7	-2,8	-4,6	7,3	-16,1	-14,1	18,6
Woninginrichting	2,2	0,8	4,2	0,3	4,6	-0,3	-3,0	0,7	5,2	-3,2	10,8	2,5
Huishoudelijke apparaten	6,6	5,8	7,5	7,3	6,3	7,6	7,8	2,0	3,6	-4,7	13,7	-0,9
Huishoudelijke artikelen	-2,6	-5,1	-6,4	4,7	.	.	.	8,2	.	.	.	.
Voertuigen	2,2	0,7	3,1	7,1	12,9	2,9	2,3	0,1	19,5	-13,2	.	3,7
Overige duurzame goederen	6,0	8,0	4,1	4,1	7,0	2,5	3,1	1,9	7,0	-5,1	5,0	1,7
Overige goederen	2,0	-0,4	2,5	10,6	12,6	9,4	9,8	6,2	8,5	5,1	13,2	3,4
Motorbrandstoffen	3,0	1,2	0,0	8,1	7,0	10,1	7,4	10,0	14,6	5,8	9,8	14,0
Energie	0,4	-5,8	6,8	19,5	26,4	16,3	17,3	8,1	7,3	13,9	28,1	-7,2
Overige goederen	2,5	1,9	2,0	4,5	6,6	3,8	3,0	1,0	5,3	-4,2	6,0	2,1
Totaal goederen	3,4	2,2	2,9	6,3	8,5	5,6	5,0	4,1	10,3	-1,5	6,8	7,4
Diensten	4,1	3,4	3,9	4,5	4,7	4,6	4,2	4,6	5,0	4,0	4,4	4,7
Huisvesting	3,7	3,8	3,6	4,1	4,0	4,1	4,2	3,3	3,3	3,3	.	3,4
Horecadiensten	5,2	7,3	1,9	3,5	3,8	3,7	3,2	3,1	5,4	1,7	.	3,0
Diensten m.b.t. recreatie en cultuur	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Diensten m.b.t. vervoer en communicatie	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medische diensten en welzijnszorg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Financiële en zakelijke diensten	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Overige diensten	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (binnenlands)	3,8	2,8	3,4	5,4	6,5	5,0	4,6	4,3	7,4	1,3	5,5	6,0

¹⁾ Deze reeks maand- en kwartaalcijfers sluit aan bij de uitkomsten van de reguliere Kwartaalrekeningen.

II. Consumptieve bestedingen door huishoudens incl. instellingen zonder winstoogmerk werkzaam ten behoeve van huishoudens (IZWh) ¹⁾, volumemutaties oorspronkelijke reeks

(26)

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar												
	2007							2008					
	jaar	2e kw.	3e kw.	4e kw.	okt.	nov.	dec.	1e kw.	febr.	maart	april	mei	jan. t/m mei
Voedings- en genotmiddelen	2,5	2,1	0,8	4,1	5,7	5,1	2,1	2,3	9,2	-3,4	0,8	5,3	2,6
<i>Voedingsmiddelen</i>	2,3	2,3	0,6	3,5	5,0	4,7	1,2	2,0	8,8	-3,0	-0,4	4,1	2,0
Aardappelen, groenten en fruit	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vlees en vleeswaren	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vis	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zuivelproducten	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Brood, beschuit en broodproducten	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Overige voedingsmiddelen	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Genotmiddelen</i>	2,9	1,7	1,3	5,3	6,9	5,8	3,6	2,8	10,0	-4,1	2,7	7,3	3,8
Consumptie-ijs	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zoetwaren	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Dranken	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tabak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Duurzame consumptiegoederen	4,4	3,4	4,4	3,8	7,1	1,8	2,4	0,7	8,9	-8,0	3,7	7,7	2,7
Kleding en textiel	5,3	4,5	5,1	1,4	5,7	-1,9	0,4	-1,0	6,1	-10,7	-5,3	15,2	1,2
Lederwaren en schoeisel	-0,8	-3,5	-0,9	-3,8	-3,2	-6,6	-2,2	-5,4	7,9	-20,7	-18,2	13,7	-4,7
Woninginrichting	0,8	-0,5	2,7	-1,7	2,7	-2,2	-5,2	-2,4	2,0	-6,3	7,6	.	-0,6
Huishoudelijke apparaten	16,0	14,8	18,1	17,1	16,8	17,5	17,1	9,6	10,6	2,6	23,0	6,7	11,3
Huishoudelijke artikelen	-6,1	-7,5	-9,6	-0,4	.	.	.	4,5	.	.	.	.	.
Voertuigen	1,9	-0,3	1,7	6,6	12,2	2,5	2,0	0,8	20,3	-12,4	.	.	4,5
Overige duurzame goederen	5,5	7,6	3,8	3,5	6,3	1,8	2,6	0,5	5,3	-6,2	3,8	0,6	1,2
Overige goederen	-0,5	-2,4	1,2	6,3	8,6	4,7	5,8	2,4	4,6	1,5	10,7	0,2	3,5
Motorbrandstoffen	0,0	0,6	-1,3	-3,2	-2,0	-3,8	-3,7	-1,9	1,8	-4,0	0,5	1,7	-0,7
Energie	-2,9	-9,8	6,2	18,1	24,9	14,9	15,9	8,0	7,2	13,5	29,6	-1,7	9,9
Overige goederen	1,0	0,2	0,3	3,2	4,6	2,4	2,7	-0,4	3,8	-5,9	6,0	0,1	1,0
Totaal goederen	2,4	1,3	2,5	4,6	7,2	3,6	3,3	1,7	7,6	-3,8	4,9	4,8	2,9
Diensten	1,8	1,4	1,7	2,1	2,3	2,1	1,9	2,6	2,9	2,0	2,5	2,7	2,6
Huisvesting	1,6	1,2	2,0	2,6	2,5	2,6	2,7	1,9	1,9	1,9	.	.	2,0
Horecadiensten	1,5	3,8	-1,3	0,0	0,4	0,2	-0,7	-0,4	2,0	-2,2	.	.	-0,7
Diensten m.b.t. recreatie en cultuur	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Diensten m.b.t. vervoer en communicatie	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medische diensten en welzijnszorg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Financiële en zakelijke diensten	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Overige diensten	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (binnenlands)	2,1	1,4	2,1	3,3	4,6	2,8	2,5	2,1	5,1	-0,9	3,6	3,7	2,7

¹⁾ Deze reeks maand- en kwartaalcijfers sluit aan bij de uitkomsten van de reguliere Kwartaalrekeningen.

III. Consumptieve bestedingen door huishoudens incl. IZWh, volume-ontwikkeling gecorrigeerd voor verschillen in het koopdagenpatroon

(26)

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar											
	2007							2008				
	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (binnenlands)	2,2	3,2	1,6	2,7	3,7	2,4	3,0	2,0	3,4	1,1	2,5	2,6
Totaal goederen	2,8	4,5	1,4	4,1	5,2	2,8	4,2	1,2	4,3	0,2	2,4	2,7
Voedings- en genotmiddelen	2,0	1,0	2,8	3,1	3,2	2,2	3,1	0,6	3,1	2,8	-0,9	0,2
Duurzame consumptiegoederen	5,5	8,3	0,6	6,5	5,1	1,5	3,8	1,7	6,6	-3,5	0,1	6,7
Overige goederen	-0,3	2,4	1,3	1,5	7,3	4,9	6,1	1,0	2,4	2,8	9,2	-0,5
Diensten	1,5	2,0	1,7	1,5	2,3	2,1	1,9	2,7	2,7	2,0	2,6	2,5

Consumentenvertrouwen stort in

Het vertrouwen van de consument is in juli verder gekelderd. De vertrouwensindicator daalde van -19 naar -31. Dit is de op één na grootste daling ooit waargenomen. Alleen in september 2007 nam het vertrouwen sterker af. In het afgelopen jaar heeft het pessimisme in rap tempo de overhand gekregen. Nog nooit eerder heeft de consument in één jaar tijd zoveel vertrouwen verloren.

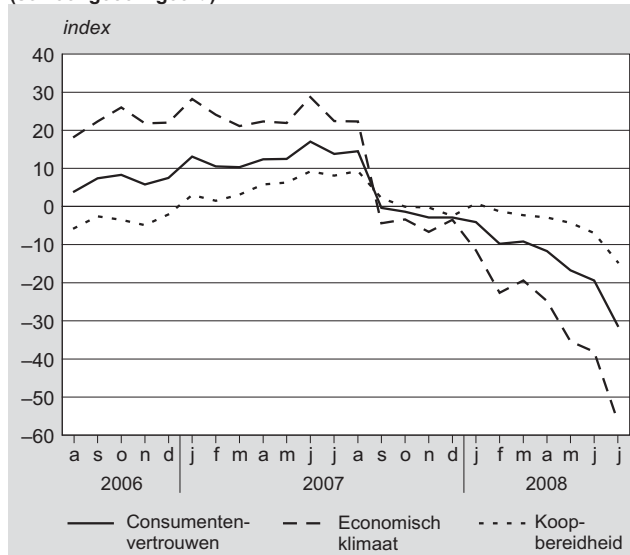
Vertrouwen economische toekomst op laagste punt ooit

Het vertrouwen in de economie kreeg een zware klap te verduren. De deelindicator van het consumentenvertrouwen zakte van -38 in juni naar -56 in juli. Zowel het oordeel over de economische situatie in de afgelopen als de komende twaalf maanden verslechterde aanzienlijk. Vooral over de toekomstige economische situatie waren consumenten somberder. Waren er in juni nog 39 procent meer pessimisten dan optimisten, in juli domineerden de doemdenkers met maar liefst 59 procent. Een dergelijk somber toekomstbeeld had de consument niet eerder.

Ook koopbereidheid consument valt terug

Ook de koopbereidheid, de tweede bouwsteen van het consumentenvertrouwen, verslechterde. De terugval was, net als in september 2007, minder scherp dan bij het economisch klimaat, maar toch zeer fors. Een daling van 8 punten is slechts één keer eerder voorgekomen. De afname in

Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid (seizoengecorrigeerd)

juli is vooral veroorzaakt doordat consumenten de tijd veel minder gunstig achtten voor het doen van grote aankopen. Ook over de eigen financiën in de afgelopen twaalf maanden zijn consumenten veel somberder geworden. De stemming over de financiële situatie van het eigen huishouden in het komende jaar verslechterde minder sterk.

Consumentenconjunctuuronderzoek ¹⁾

(26)

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
<i>Index van consumentenvertrouwen ²⁾</i>												
2003	-36	-39	-38	-38	-36	-36	-40	-33	-33	-33	-30	-29
2004	-32	-24	-27	-26	-28	-25	-21	-19	-21	-24	-26	-29
2005	-26	-23	-22	-16	-22	-26	-23	-27	-26	-22	-19	-16
2006	-14	-14	-9	-6	-3	5	2	4	7	8	6	8
2007	13	11	10	12	13	17	14	14	0	-1	-3	-3
2008	-4	-10	-9	-12	-17	-19	-31					
<i>Index van het economisch klimaat ²⁾</i>												
2003	-62	-66	-67	-64	-58	-56	-64	-49	-49	-50	-41	-41
2004	-46	-31	-35	-35	-39	-32	-26	-22	-23	-29	-31	-37
2005	-35	-25	-20	-10	-22	-30	-28	-32	-29	-20	-15	-9
2006	-8	-8	-1	6	9	22	15	18	22	26	22	22
2007	28	24	21	22	22	29	22	22	-4	-3	-7	-3
2008	-11	-23	-20	-25	-35	-38	-56					
<i>Index van de koopbereidheid ²⁾</i>												
2003	-19	-20	-20	-21	-21	-22	-24	-23	-23	-22	-22	-20
2004	-23	-20	-22	-20	-20	-19	-19	-17	-19	-22	-22	-25
2005	-21	-22	-23	-20	-22	-23	-20	-24	-25	-24	-21	-20
2006	-18	-17	-15	-13	-11	-7	-6	-6	-3	-3	-5	-2
2007	3	1	3	6	6	9	8	9	2	0	0	-2
2008	1	-1	-2	-3	-4	-7	-15					

¹⁾ Dit onderzoek wordt medegefinancierd door de Europese Commissie; netto steekproefaantal is 980 in de maand juli 2008. Voor berekeningswijze van de indexen zie de publicatie Gebruikershandboek Consumentenconjunctuuronderzoek 1972-1992 (SDU/uitgeverij, 1994).

²⁾ Na correctie voor seizoeninvloeden. De seizoencorrectie wordt in januari van elk jaar aangepast. Hierdoor zijn verschillen mogelijk met eerder gepubliceerde uitkomsten.